

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Osobitná časť

Čl. I

K bodu 1

Ide o úpravy aplikačnej praxe. NBS vykonáva dohľad aj nad poskytovateľmi služieb hromadného financovania, ktorí po udelení povolenia v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1129 a smernice (EÚ) 2019/1937 (Ú. v. EÚ L 347, 20.10.2020) v platnom znení sú dohliadanými subjektmi finančného trhu.

K bodu 2

Ide o úpravy aplikačnej praxe. V zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1503 zo 7. októbra 2020 o európskych poskytovateľoch služieb hromadného financovania pre podnikanie a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/1129 a smernice (EÚ) 2019/1937, ktoré sa začne uplatňovať od 10.11.2021, pribudne na finančný trh nový dohliadaný subjekt a to poskytovateľ služieb hromadného financovania, ktorý ma od NCA udelené povolenie v zmysle predmetného nariadenia a zákona 747/2004. Preto pokladáme za dôležité zapracovať tento nový subjekt do § 1 ods. 3 písm. a) 747/2004 pre účel výkonu dohľadu v súlade s nariadením.

K bodu 3

Spory z právnych vzťahov medzi dohliadanými subjektmi a ich klientmi je možné riešiť aj inými alternatívnymi spôsobmi ako je ich prejednávanie a rozhodovanie v rámci procedúry rozhodcovského konania alebo spotrebiteľského rozhodcovského konania (napr. mediáciou podľa zákona č. 420/2004 Z. z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov alebo alternatívnym riešením sporu podľa zákona č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na ktoré odkazuje aj citácia ustanovení § 90 až 95 zákona č. 492/2009 Z. z. v poznámke pod čiarou k odkazu 4). Vzhľadom na skutočnosť, že tieto iné alternatívne mechanizmy riešenia sporov v sebe nezahŕňajú ako výsledok procedúry riešenia sporu rozhodovanie (formou rozsudku), navrhujeme legislatívne zosúladiť faktický stav explicitným doplnením o procedúru iného riešenia sporu ako rozhodovaním. Návrh zohľadňuje napríklad riešenie sporov spotrebiteľov z bankových obchodov a sporov súvisiacich s poskytovaním platobných služieb prostredníctvom subjektu alternatívneho riešenia sporov (Inštitút SARS pri SBA), ktoré v roku 2019 prešlo na tento subjekt v dôsledku zrušenia rozhodcovského súdu pri SBA. Návrhom nie je dotknutý stav riešenia týchto sporov formou rozhodovania (tak ako je to v súčasnom znení § 2 ods. 3 zákona č. 747/2004 Z. z.).

K bodu 4

Rozšírenie poznámky pod čiarou k odkazu 11 v § 3 ods. 1 zákona o dohľade súvisí s transpozíciou čl. 4 bod 1 smernice 2022/2556, ktorou sa novelizuje čl. 65 ods. 3 písm. a) bod iv) smernice CRD. Toto doplnenie zabezpečí, že aj poskytovatelia služieb informačných a komunikačných technológií podľa nariadenia DORA musia Národnej banke Slovenska poskytovať súčinnosť pri dohľade.

K bodu 5

Novelizračný bod sa týka legislatívno-technickej úpravy vyplývajúcej zo zákona č. 192/2023 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keďže s účinnosťou od 1.1.2026 sa bude Národnej banke Slovenska na účely preukázania bezúhonnosti alebo spoľahlivosti podľa § 21 ods. 5 písm. e) zákona č. 192/2023 Z. z. poskytovať špecializovaný výpis z registra trestov.

K bodu 6

Ide o úpravy aplikačnej praxe. Rozširuje sa okruh zmlúv, ktoré je možné v rámci dohľadu uskutočňovaného orgánom dohľadu kontrolným zaobstarávaním finančných služieb uzatvárať aj na zmluvy, ktoré nie sú priamo zmluvami o poskytnutí finančnej služby, ale s poskytovaním finančných služieb súvisia, resp. sú dohliadaným subjektom poskytované v spojení alebo podmieňujúco s finančnou službou, (napr. zmluva o predaji tovaru alebo služby, zmluva o spracúvaní osobných údajov, zmluva o poskytovaní vzdelávacích služieb, a pod.).

K bodu 7

Ide o úpravy aplikačnej praxe. Presúva sa ustanovenie § 35i do druhej časti zákona upravujúcej postup pri dohľade na mieste, čím sa aj systematicky zosúladí možnosť aplikovať práva a povinnosti vyplývajúce z uzatvárania zmlúv a vykonávania úkonov v rámci kontrolného zaobstarania finančnej služby nielen pre oblasť výkonu dohľadu nad finančným trhom v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov. Taktiež sa znenie ustanovenia § 11a zosúladí s oprávnením osoby poverenej výkonom dohľadu podľa ustanovenia § 8 ods. 2 písm. f) a upravuje sa možnosť orgánu dohľadu zaslať oznámenie najneskôr spolu s protokolom o vykonanom dohľade na mieste.

K bodom 8 až 10

Ide o úpravy aplikačnej praxe. V záujme zefektívnenia konania, ktoré sa začína na základe žiadosti účastníka konania a odbremenenia žiadateľa sa v § 16 ods. 3 písm. a), e) až g) navrhuje zúžiť rozsah údajov, ktoré je žiadateľ povinný vo vzťahu k svojej osobe, ďalším účastníkom konania, ich zástupcom a iným osobám uviesť v žiadosti, a to tak, že vo vzťahu k údajom o týchto osobách sa v predmetných ustanoveniach nahrádza poznámka pod čiarou k odkazu 27 explicitným uvedením vybraných náležitostí, ktoré musia byť obsiahnuté v žiadosti a vypustením niektorých, ktoré bolo potrebné podľa ustanovenia citovaného v predmetnej poznámke pod čiarou odkazu 27 predkladať. V nadväznosti na navrhovanú úpravu § 16 ods. 3 písm. a) a f) až g) týkajúcu sa obsahových náležitostí žiadosti sa v § 16 ods. 4 navrhuje doplniť oprávnenie Národnej banky Slovenska vyzvať žiadateľa, aby doplnil svoju žiadosť, na základe ktorej sa začalo konanie, aj o údaje ustanovené v § 34b ods. 1 písm. a) až c) zákona č. 566/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

Zároveň sa navrhuje precizovanie legislatívneho textu z dôvodu, že nielen prílohy k žiadosti, ale aj samotná žiadosť môže mať iné nedostatky zistené v konaní (ide o nedostatky, ktoré vyplývajú z iných ako priamo aplikovateľných právnych predpisov – napr. môže ísť o rozpor s iným osobitným predpisom v oblasti finančného trhu).

V záujme zefektívnenia konania, ktoré sa začína na základe žiadosti účastníka konania sa v § 16 ods. 4 zároveň navrhuje upraviť ustanovenie oprávňujúce Národnú banku Slovenska umožniť žiadateľovi, na základe jeho žiadosti, nahradiť účtovnú závierku, správu audítora a výročnú správu, ktoré sú vyhotovené v českom jazyku alebo v jazyku bežne používanom v oblasti medzinárodných financií, odkazom na ich zverejnenie v registri účtovných závierok.

V tejto súvislosti sa vyžaduje, aby sa jednalo o register účtovných závierok spravovaný orgánom verejnej správy príslušného štátu a aby bol Národnej banke Slovenska do registra umožnený bezplatný online prístup, bez potreby vykonania registrácie či prekonania inej prekážky.

Navrhovanou legislatívno-technickou úpravou sa v poznámke pod čiarou k odkazu 27 spresňuje existujúca právna úprava.

K bodu 11

Ide o úpravy aplikačnej praxe. Navrhovaným znením sa za účelom zabezpečenia hospodárnosti, efektívnosti a plynulosti konania navrhuje vytvoriť legislatívny rámec umožňujúci Národnej banke Slovenska, za splnenie podmienok, pripustiť, aby do už prebiehajúceho konania začatého na žiadosť účastníka konania, pristúpil nový subjekt. Na podanie žiadosti o pristúpenie do konania sa obdobne použijú odseky 1 až 6 a na podanie súhlasu s pristúpením do konania odsek 3 písm. i) a odsek 5. Proti rozhodnutiu o pristúpení ďalšieho subjektu nemožno podať opravný prostriedok. Uvedená právna úprava sa navrhuje aj v záujme reflektovania potreby vyplývajúcej z praxe, keďže aktuálna právna úprava neumožňuje, aby do prebiehajúceho konania začatého na žiadosť účastníka konania, mohol pristúpiť nový subjekt. Absencia uvedenej právnej úpravy spôsobuje nadbytočné prietahy napr. v takých konaniach, v ktorých sa zistí ďalší okruh potenciálnych účastníkov konania [napr. v prípade udelenie predchádzajúceho súhlasu na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na poisťovni alebo zaistovni podľa § 77 ods. 1 písm. a) zákona č. 39/2015 Z. z.]. Títo, aby sa stali riadnymi účastníkmi už prebiehajúceho konania, musia Národnej banke Slovenska podať novú žiadosť (zaplatiť príslušný poplatok), na základe ktorej sa začne nové konanie, ktoré Národná banka Slovenska spojí s už prebiehajúcim konaním.

K bodu 12

Ide o úpravy aplikačnej praxe. Vzhľadom na skutočnosť, že miestna obhliadka je dôkazným prostriedkom, v rámci ktorého je Národná banka Slovenska oprávnená vstupovať na pozemky, do budov, miestností, zariadení a do iných priestorov účastníka konania, resp. dohliadaného subjektu, navrhuje sa upraviť povinnosť Národnej banky Slovenska pri začatí výkonu miestnej obhliadky predložiť dotknutému účastníkovi konania, resp. dohliadanému subjektu poverenie na jej vykonanie, a to obdobne a s rovnakými náležitosťami, ako je tomu v prípade začatia dohľadu na mieste.

K bodu 13

Ide o úpravy aplikačnej praxe. Navrhovaným znením sa precizuje § 18 ods. 10 tak, aby bolo zrejmé, že účastník konania so sídlom alebo trvalým pobytom v zahraničí je povinný určiť si svojho zástupcu na doručovanie písomností na území Slovenskej republiky len v prípade, že takýto účastník konania nemá zástupcu na celé konanie s adresou na doručovanie písomností na území Slovenskej republiky.

K bodu 14

Navrhovaným znením sa v § 18 ods. 11 upravuje povinnosť takéhoto zástupcu určiť si adresu na doručovanie písomností na území Slovenskej republiky tak, aby táto úprava korešpondovala s povinnosťou účastníka konania zakotvenou v ods. 10. Zároveň sa stanovuje, že v prípade, ak si zástupca účastníka konania so sídlom alebo trvalým pobytom v zahraničí neurčí adresu na doručovanie písomností na území Slovenskej republiky, písomnosti určené účastníkovi konania so sídlom alebo trvalým pobytom na území Slovenskej republiky sa budú doručovať tomuto účastníkovi konania a v prípade písomností určených účastníkovi konania so sídlom alebo

trvalým pobytom v zahraničí sa preňho budú ukladať v Národnej banke Slovenska s účinkami doručenia.

V kontexte navrhovanej úpravy dochádza k vloženiu nového odseku 11 do § 18 zákona č. 747/2004 Z. z. a k prečíslovaniu doterajších odsekov 11 až 15 na odseky 12 až 16.

K bodu 15

Ide o úpravy aplikačnej praxe. Ustanovuje sa osobitná oznamovacia povinnosť pre účastníka konania ako aj jeho zástupcu bezodkladne oznámiť NBS zmenu bydliska, sídla, zmenu osoby určenej na prijímanie písomností alebo akúkoľvek obdobnú skutočnosť nevyhnutnú na riadne doručovanie písomností. Pojem bezodkladne nie je zákonom definovaný, a preto treba jeho primeranosť posudzovať podľa okolností konkrétneho prípadu. Plnenie predmetnej povinnosti prispieva k zabezpečeniu riadneho priebehu konania a prispieva aj k dodržiavaniu lehoty na rozhodnutie.

K bodu 16

Navrhovaným znením sa precizuje § 25 ods. 1 tak, aby bol vyjadrený účel predbežného opatrenia, ktorý bol vyjadrený dosiaľ iba implicitne. Potreba bezodkladnej úpravy pomerov môže spočívať, napríklad, v tom, že je potrebné zabrániť hroziacej škode na strane klientov dohliadaného subjektu alebo jej navyšovaniu, inému poškodeniu záujmov klientov, či ohrozeniu finančnej situácie dohliadaného subjektu alebo jej zhoršeniu, skôr, ako dôjde ku konečnému usporiadaniu situácie v meritórnom rozhodnutí. Rovnaký dôvod je zakotvený aj v § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

K bodu 17

Ide o úpravy aplikačnej praxe.

Navrhovanou úpravu sa rozširuje okruh prípadov, kedy sa oboznámenie účastníka konania so spisovým podkladom ku konaniu ex lege neuskutoční, a to o prípad, ak sa v konaní, ktoré sa začalo na žiadosť účastníka konania, tomuto účastníkovi vyhovuje v plnom rozsahu.

K bodu 18

Ide o úpravy aplikačnej praxe. Navrhovaným znením sa precizuje § 27 ods. 7 tak, aby bolo explicitne zrejmé, že Národná banka Slovenska je oprávnená zverejniť aj časť výroku právoplatného alebo vykonateľného rozhodnutia, či jeho odôvodnenia. Zároveň sa explicitne upravuje možnosť zverejniť aj právoplatné rozhodnutia, nakoľko niektoré z rozhodnutí nie je právno-teoreticky správne označovať ako vykonateľné, najmä rozhodnutia vydávané v konaniach o udelení povolenia.

K bodu 19

Ide o úpravy aplikačnej praxe. Presúva sa ustanovenie § 35i do druhej časti zákona upravujúcej postup pri dohľade na mieste, čím sa aj systematicky zosúladí možnosť aplikovať práva a povinnosti vyplývajúce z uzatvárania zmlúv a vykonávania úkonov v rámci kontrolného zaobstarania finančnej služby nielen pre oblasť výkonu dohľadu nad finančným trhom v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov. Taktiež sa znenie ustanovenia § 11a zosúladí s oprávnením osoby poverenej výkonom dohľadu podľa ustanovenia § 8 ods. 2 písm. f) a upravuje sa možnosť orgánu dohľadu zaslať oznámenie najneskôr spolu s protokolom o vykonanom dohľade na mieste.

K bodu 20

Ide o doplnenie nového paragrafu zákona s cieľom umožniť Národnej banke vydávať na účely vzájomného uznávania osvedčenia o vykonaní penetračného testu na základe konkrétnej hrozby.

K bodom 21 a 22

Úprava § 40 ods. 3 a 4 sa navrhuje s cieľom reflektovania skutočností vyplývajúcich z nariadenia (EÚ) 2019/2175, podľa ktorého už Národná banka Slovenska od roku 2022 nie je orgánom príslušným na udelenie povolenia, resp. výkon dohľadu nad poskytovateľmi konsolidovaného informačného systému (CTP), avšak uvedené právomoci naďalej má (v prípadoch podľa predmetného nariadenia) vo vzťahu k poskytovateľom schváleného mechanizmu zverejňovania (APA) a poskytovateľom schváleného mechanizmu podávania správ (ARM). Zároveň, úprava spomínaných ustanovení sa navrhuje za účelom ustanovenia rozmedzia možných sadzieb (ktoré sa určujú pevnou sumou) pre ročné príspevky potenciálnych prispievateľov – správcov referenčných hodnôt podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1011 z 8. júna 2016 o indexoch používaných ako referenčné hodnoty vo finančných nástrojoch a finančných zmluvách alebo na meranie výkonnosti investičných fondov, ktorým sa menia smernice 2008/48/ES a 2014/17/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 596/2014, pričom v naznačenej súvislosti sa navrhuje spomínané rozmedzie sadzieb ustanoviť osobitne pre fyzické osoby a právnické osoby.

K bodu 23

Daný paragraf sa dopĺňa z dôvodu potreby ustanovenia špecifického základu sadzby ročných príspevkov správcov úverov, ktorí sú novým druhom subjektu finančného trhu, nad ktorým bude vykonávať dohľad Národná banka Slovenska podľa § 1 ods. 3 písm. a) zákona č. 747/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov. Ročné príspevky bude mať povinnosť uhrádzať nový druh prispievateľa, a to na základe povolenia na činnosť udeleného podľa zákona č. 106/2024 Z. z. o správcoch úverov a nákupcoch úverov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Základom sadzby pre ročný príspevok správcov úverov bude objem pohľadávok, ktoré sú predmetom spravovania úverov podľa zákona č. 106/2024 Z. z., ktorý sa zisťuje z výkazov správcu úverov predkladaných Národnej banke Slovenska podľa § 35 zákona č. 747/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, s ohľadom na skutočnosť, že tento údaj nebude uvedený v účtovnej závierke správcu úverov, keďže ide o aktíva iného subjektu.

K bodu 24

Úprava § 40 ods. 9 sa navrhuje s cieľom explicitného ustanovenia objemu aktív relevantného pre výpočet ročného príspevku prispievateľa (ak základom sadzby pre ročné príspevky sú jeho aktíva) na rok bezprostredne nasledujúci po roku, v ktorom prispievateľovi vznikla povinnosť uhrádzať ročné príspevky.

K bodu 25

Navrhujú sa štandardné prechodné ustanovenia, aké obsahovali už doterajšie novely zákona o dohľade.

K bodu 26

Dopĺňa sa transpozíčná príloha.

Čl. II

K bodom 1, 5 a 6

Doplnenie nového ustanovenia predstavuje transpozíciu čl. 4 body 2 a 4 a čl. 5 bod 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2556 zo 14. decembra 2022, ktorou sa menia smernice 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EÚ, 2013/36/EÚ, 2014/59/EÚ, 2014/65/EÚ, (EÚ) 2015/2366 a (EÚ) 2016/2341, pokiaľ ide o digitálnu prevádzkovú odolnosť finančného sektora (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022) (ďalej len „smernica 2022/2556“). Ustanoveniami sa rozširujú požiadavky na riadiaci a kontrolný systém bánk a náležitosti ozdravného plánu. Od 17. januára 2025 musí riadiaci a kontrolný systém bánk spĺňať aj podmienky dané nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2554 zo 14. decembra 2022 o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora a o zmene nariadení (ES) č. 1060/2009, (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 600/2014, (EÚ) č. 909/2014 a (EÚ) 2016/1011 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2554 zo 14. decembra 2022 o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora a o zmene nariadení (ES) č. 1060/2009, (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 600/2014, (EÚ) č. 909/2014 a (EÚ) 2016/1011 (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022) (ďalej len „nariadenie DORA“).

K bodu 2

Navrhuje sa ustanoviť kompetenciu pre Národnú banku Slovenska vo forme dohľadového nástroja, ktorý umožní odstrániť nedostatky v činnosti banky a pobočky zahraničnej banky mimo administratívneho konania a bez sankcionovania. Navrhované ustanovenie nadväzuje na existujúcu úpravu § 50 ods. 11 a 12, ktoré oprávňujú Národnú banku Slovenska ukladať špecifické požiadavky v oblasti likvidity a výkazníctva mimo administratívneho konania.

Národná banka Slovenska dohliada dodržiavanie veľkého množstva povinností vyplývajúcich z rôznorodých regulačných produktov, ktoré majú vplyv na obozretné podnikanie jednotlivých bánk a pobočiek zahraničných bank, ale aj na finančnú stabilitu ako celok. Vzhľadom na to je potrebné, aby Národná banka Slovenska disponovala právomocou, ktorá jej umožní flexibilne, adresne a záväzne požadovať vykonanie opatrení na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených, či už pri dohľade na mieste, na diaľku alebo v rámci akýchkoľvek dohľadových procedúr (napr. komplexné preskúmanie a hodnotenie – tzv. SREP).

Nedostatky nemusia byť viazané na porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, resp. právne záväzných aktov EÚ, ale môžu spočívať aj v nedodržiavaní dohľadových štandardov obsiahnutých v predpisoch európskych orgánov dohľadu.

Uvedená úprava sa nebude využívať ako sankčný nástroj, ale ako nástroj na zjednanie nápravy. Tým však nie je dotknutá možnosť uložiť za totožný skutok opatrenie na odstránenie a nápravu nedostatku a zároveň aj sankciu, ak si to závažnosť a povaha príslušného deliktu vyžiada.“.

K bodom 3 a 4

Na základe nového zákona č. 192/2023 Z. z. o registri trestov o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o registri trestov“) je potrebné upraviť príslušné ustanovenia zákona o bankách. Zákon o registri trestov okrem iného po novom osobitne prihliada na poskytovanie výpisov z registra trestov a špecializovaných výpisov (pôvodne odpisov) z registra trestov, takým spôsobom, aby sa vyžadovali len v príslušných prípadoch a príslušnými subjektami, ktoré ustanoví tento zákon.

Navrhovanou zmenou v bode 2 sa upravuje dôveryhodnosť fyzickej osoby, ktorá sa bude po novom preukazovať výlučne výpisom z registra trestov. V tejto súvislosti je nutné upraviť aj § 7 ods. 16 a vypustiť odtiaľ slová odpis z registra trestov. Vzhľadom na rozsah zmien, ako aj na zmeny v poznámkach pod čiarou sa pristúpilo k uvedeniu úplného znenia § 7 ods. 16.

K bodu 7

Navrhovanou zmenou sa zabezpečí súlad vykazovania údajov do registra bankových úverov a záruk na účely poskytovania údajov do Európskej centrálnej banky na základe nariadenia Európskej centrálnej banky (EÚ) 2016/867 z 18. mája 2016 o zbere podrobných údajov o úveroch a kreditnom riziku (ECB/2016/13). Potreba vznikla z dôvodu harmonizácie výkladu článku 1 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2016/867 na úrovni Európskej centrálnej banky.

K bodu 8

Povinnosti obsiahnuté v § 40 ods. 9 a 10 sú komplexne upravené v nariadení DORA, najmä čl. 5, 6, 8, 9, 11 a 24. Vzhľadom na to, že nariadenie DORA je priamo záväzný predpis EÚ, je potrebné prispôbiť text lokálnej legislatívy nariadeniu DORA tak, aby totožná oblasť nebola upravená duplicitne alebo odchyľne.

K bodu 9

Ide o zosúladienie s existujúcou úpravou v § 50 ods. 1 a doplnenie právne záväzných aktov EÚ (ktorým je aj nariadenie DORA) aj do § 50 ods. 2. Navrhovanou zmenou tak dochádza k precizovaniu právneho základu pre ukladanie sankcií fyzickej osobe za porušenia ustanovení nariadenia DORA a iných právne záväzných aktov EÚ.

K bodu 10

Ide o spresnenie ustanovenia tak, aby bola dosiahnutá úplná transpozícia čl. 18 ods. 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013) v platnom znení (ďalej len „smernica CRD“). Národná banka Slovenska odoberie bankové povolenie banke alebo pobočke zahraničnej banky, ktorá počas obdobia presahujúceho šesť mesiacov nevykonáva činnosti podľa § 2 ods. 2 prvej vety zákona o bankách, t. j. základné bankové činnosti.

K bodu 11

S prihliadnutím na nové znenie § 92 ods. 7 sa rozširuje výpočet okolností, ktoré sa nepovažujú za porušenie bankového tajomstva.

K bodom 12 až 15 [§ 92 ods. 7, § 92 ods. 13 a § 93a ods. 12 až 14]

Trh platobných služieb sa v posledných rokoch výrazne zmenil. Zvýšil sa a naďalej rastie objem elektronických platieb v celej EÚ, Slovensko nevynímajúc. Vďaka digitálnym technológiám na trh vstúpili noví poskytovatelia platobných služieb zaoberajúci sa poskytovaním služieb „otvoreného bankovníctva“ – t. j. bezpečné zdieľanie finančných údajov medzi bankami a firmami v oblasti finančných technológií („fintechs“). Zároveň sa objavili aj sofistikovanejšie typy podvodov, ktoré vystavujú spotrebiteľov riziku a ovplyvňujú ich dôveru. Spôsoby a techniky páchania podvodov sú aj kvôli rýchlo sa vyvíjajúcemu technologickému pokroku a výraznému rozvoju umelej inteligencie čoraz rafinovanejšie a dynamickejšie, pričom podvodníci využívajú rozmanitú škálu postupov a techník vrátane krádeže autentifikačných prvkov, rôznych manipulatívnych techník či predstierania identity, čo bežní klienti banky dokážu len ťažko odhaliť, ak nemajú dostatočnú úroveň povedomia a informácií o podvode. O markantnom náraste podvodov v bankovom sektore svedčia aj štatistické údaje. Je prakticky nemožné očakávať, že samotná banka môže mať z vlastnej činnosti úplný prehľad o všetkých prvkoch a technikách páchania podvodov, pričom ich poznanie môže viesť k včasnému odhaleniu takéhoto konania a k jeho predchádzaniu. Prehľad však možno zefektívniť tým, že sa umožní výmena všetkých relevantných informácií o potenciálne protiprávnej činnosti vrátane techník manipulovania a iných faktorov spojených s takýmto konaním medzi jednotlivými bankami a pobočkami zahraničných bánk, ktoré boli zistené na individuálnej

úrovni s cieľom zlepšiť odhaľovanie takých konaní tak, aby boli chránené záujmy a aktíva ako klientov banky, tak i banky samotnej. Banky teda môžu zohrávať dôležitú úlohu tým, že posilnia prevenciu pred protiprávnymi konaniami a budú pravidelne podnikat' všetky potrebné kroky na zvýšenie bezpečnostných opatrení. Zároveň je potrebné poznamenať, že táto navrhovaná legislatívna úprava reaguje a je v súlade s pripravovanou legislatívou na európskej úrovni – s návrhom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 (napr. článok 83, recitál 103).

Navrhuje sa preto zefektívnenie vedenia registra podľa § 92 ods. 7, ktorého cieľom je najmä prevencia pred protiprávnym konaním, trestnou činnosťou, ďalej ochrana pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, ako aj prevencia a zabezpečenie požiadaviek na obozretné podnikanie banky a pobočky zahraničnej banky. Platné znenie sa legislatívne upravuje a rozširuje o okruh osôb, ktoré sa na účely štrnástej časti zákona o bankách považujú za klientov banky a pobočky zahraničnej banky. Rozširuje sa o okruh osôb, o ktorých banka alebo pobočka zahraničnej banky preukázateľne zistí, že porušujú zákony alebo iné všeobecne záväzné právne predpisy, alebo existuje odôvodnené riziko nedodržiavania zákonov alebo iných všeobecne záväzných predpisov v súvislosti s vykonávaním bankových obchodov, alebo existuje odôvodnené riziko, že by mohlo dôjsť ku škode vo vzťahu k banke alebo k pobočke zahraničnej banky, alebo ich klientom, alebo k inej banke a k inej pobočke zahraničnej banky a ich klientom. Takáto zmena umožní zaradiť do predmetného registra páchatel'ov úverových podvodov vrátane pokusov o úverový podvod, ako aj osoby, na ktoré sa vzťahujú medzinárodné sankcie podľa osobitného predpisu, a nie sú klientmi banky alebo pobočky zahraničnej banky. Nová úprava tak reflektuje požiadavky praxe na možnosť vedenia aj ďalších osôb v rámci predmetného registra, avšak s prihliadnutím na povinnosť zabezpečenia obozretnosti pri výkone činnosti. Môže ísť o osoby, o ktorých má banka alebo pobočka zahraničnej banky dôvodné podozrenie, že pripravujú, páchajú alebo spáchali trestný čin. Môže ísť napríklad o osoby, o protiprávnom konaní ktorých sa banka alebo pobočka zahraničnej banky dozvie v rámci komunikácie napríklad s finančnou spravodajskou jednotkou, od inej banky alebo v rámci prebiehajúcich trestných alebo civilných konaní či z verejne dostupných informácií (napr. odsúdenie/obžaloba spoločensky známej osoby). Spracúvanie takýchto informácií a ich výmena medzi bankami a pobočkami zahraničných bánk má potenciál prispieť k dôkladnejšiemu boju pred podvodmi, legalizáciou a ďalším formám trestnej činnosti. Nový register má potenciál ochrániť pred zneužitím alebo podvodmi aj ďalších klientov bánk, ktorí by mohli byť nevedomosťou alebo nedostatočnou opatrnosťou zahrnutí do podvodnej schémy. Zároveň ochráni banky alebo pobočky zahraničných bánk pred podvodmi, ktoré sú vykonávané reťazovo vo viacerých bankách ako cielené útoky zločineckých skupín s rovnakou schémou podvodného konania. Včasnou informáciou o spôsobe a schéme podvodu je možné predísť reťazeniu podvodov, ochrániť banky a klientov bánk a odhaliť páchatel'ov či zločinecké skupiny.

Riešenie predstavuje dynamický register, ktorý bude obsahovať nielen údaje o podvodoch (fraudoch) a dôvodných podozreniach z podvodov, podvodných schémach, technikách manipulovania a iných faktoroch spojených s podvodom, ale zároveň aj informácie o zmene a vývoji schémy alebo objasnení a „očistení“ účasti na takejto schéme. Legislatívne je teda v § 92 ods. 13 upravené aj vymazanie poskytnutých údajov s uvedením dôvodu opravy v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES a zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Upravujú sa tak požiadavky na správnosť, úplnosť a aktuálnosť údajov v registri podľa § 92 ods. 7.

Navrhovaná úprava tak v ustanoveniach §92 ods. 7 a §93a zohľadňuje povinnosti banky alebo pobočky zahraničnej banky ako prevádzkovateľa svojho registra v súlade s nariadením 2016/679 a zákonom č. 18/2018 Z. z., a tým rešpektuje ochranu osobných údajov.

V § 93a ods. 13 sa upravujú účely, spôsob výmeny informácií medzi bankami a pobočkami zahraničných bánk a to na základe dohody o výmene informácií, v ktorej sa stanovia podrobnosti účasti a podrobnosti o prevádzkových prvkoch vrátane používania vyhradených informačných systémov. Takisto sa ustanovuje povinnosť pre banky a pobočky zahraničných bánk ešte pred uzavretím takejto dohody o výmene informácií vykonať posúdenie vplyvu na ochranu osobných údajov v súlade s nariadením 2016/679 a v relevantných prípadoch uskutočnenie predchádzajúcich konzultácií s dozorným orgánom podľa zákona č. 18/2018 Z. z. V § 93a ods. 14 je ustanovená nevyhnutná doba uchovávania osobných údajov, ktoré sú predmetom spracúvania podľa § 92 ods. 7 písm. a) štvrtého bodu.

K bodu 15 [§ 93a ods. 11]

Cieľom navrhovanej úpravy odseku 11 je doplnenie § 93a o nový odsek, na základe ktorého Národná banka Slovenska bude môcť vydať opatrenie, ktoré ustanoví náležitosti zberu údajov, ktoré sú banky a pobočka zahraničných bánk povinné sprístupniť a poskytnúť Národnej banke Slovenska podľa § 93a ods. 4. V súčasnosti je NBS oprávnená tieto údaje zbierať, avšak absentuje možnosť upraviť náležitosti tohto zberu prostredníctvom opatrenia, čo je pri zbere údajov bežným štandardom.

Právny základ na poskytnutie údajov Národnej banke Slovenska je už v súčasnosti ustanovený v § 93a ods. 4 zákona č. 483/2001 Z. z. a v § 34a ods. 1 zákona č. 566/1992 Zb. Samotné opatrenie nie je právnym základom pre spracovateľskú operáciu podľa článku 5 ods. 1 v spojení s článkom 6 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov, a ani ho nijakým spôsobom nedopĺňa a nenahrádza.

Doplnením splnomocňovacieho ustanovenia na vydanie opatrenia špecifikujúceho náležitosti zberu údajov sa zvýši transparentnosť, predvídateľnosť a efektívnosť zberu údajov predovšetkým v oblasti údajov o individuálnych úveroch poskytnutých fyzickým osobám.

Tieto údaje sú nevyhnutné na napĺňanie mandátu NBS, ktorým je prispievať k stabilite finančného trhu ako celku, a to najmä na návrh, implementáciu a vyhodnocovanie opatrení na zmiernenie rizík spojených so zadlžovaním sa obyvateľstva. Ide o opatrenia týkajúce sa podmienok poskytovania úverov na bývanie podľa § 8 ods. 16 zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 7 ods. 41 zákona č. 129/2010 Z. z. zákona o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (napríklad limity na ukazovateľ schopnosti splácať, podiel celkovej zadlženosti k príjmu, ukazovateľ zabezpečenia úveru, lehotu splatnosti úveru a podobne).

Praktický význam takýchto opatrení sa potvrdil najprv počas pandémie Covid-19. Limity na rizikové ukazovatele, legislatívne určené na základe zbieraných údajov, sa ukázali ako rozhodujúci faktor odolnosti individuálnych domácností. Podobne sa ich pozitívny vplyv na fyzické osoby potvrdil aj pri náraste úrokových sadzieb. Tieto limity prispeli k ľahšiemu zvládnutiu zvýšených nákladov na splácanie dlhov domácností. Navyše sa potvrdila nevyhnutnosť detailných informácií pre analýzu rizík, ktorým môžu byť domácnosti splácajúce úvery vystavené v čase rastúcich úrokových sadzieb. Tieto informácie sú nevyhnutné pre následnú diskusiu o nastavení prípadnej pomoci týmito domácnosťami. Správna kalibrácia týchto opatrení založená na detailných údajoch preto prinesie významné pozitívne sociálne vplyvy, a to najmä pre osoby, ktoré budú dotknuté zberom údajov.

Na splnenie uvedenej úlohy je spracúvanie údajov na úrovni individuálnych úverov nevyhnutné. Finančná stabilita je komplexná téma, preto je potrebné vychádzať z komplexných analýz. Na základe týchto analýz má Národná banka Slovenska povinnosť prijímať opatrenia,

ktoré zmiernia identifikované riziká. Opatrenia musia byť na jednej strane účinné, ale zároveň by nemali neprimerane obmedzovať nízkorizikové časti trhu. Ďalej je potrebné, aby sa opatrenia navzájom dopĺňali, čím sa zamedzí ich obchádzanie. V neposlednom rade musia byť tak samotné opatrenia, ako aj výnimky z nich kalibrované na reálne poskytované úvery, aby boli v praxi využiteľné.

V časoch expanzie a pod vplyvom konkurenčného prostredia spravidla dochádza vo finančnom sektore k podceňovaniu rizika. Vo vzťahu ku klientom sa to prejavuje poskytovaním príliš rizikových úverov. Čím výraznejší je tento trend, tým väčší negatívny vplyv na samotné domácnosti má nasledujúca kríza. Zmiernenie rizík v čase úverového rastu následne vedie k miernejšiemu priebehu finančnej krízy. Aj zadlžené domácnosti ľahšie zvládnu negatívne obdobie, ak sú parametre dlhu primerané ich finančnej situácii. Účinné nástroje makroprudenciálnej politiky zmiernia celospoločenské dosahy krízy, ako rast nezamestnanosti a pokles príjmu, ktoré v kríze najviac postihujú práve domácnosti. Zlepšením stability finančného systému sa zároveň zlepši dostupnosť finančných produktov aj pre dotknuté osoby. Národná banka Slovenska spracúva osobné údaje v súlade s nariadením EÚ o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov. Dôležitou súčasťou ochrany údajov je ich pseudonymizácia, pričom prístup k pôvodným údajom je obmedzený na minimálny okruh ľudí nevyhnutný pre správu systému a podlieha prísny interným kritériám a procesom. Všetky analýzy budú vykonávané výhradne na pseudonymizovaných údajoch. To znamená, že pri spracovaní údajov je zachovaná veľmi vysoká úroveň ochrany osobných údajov, a to na úrovni celej databázy, ako aj každého individuálneho údaju. Okrem toho budú aplikované aj ďalšie opatrenia na zmiernenie rizika pre dotknuté osoby, ako je viacnásobné zabezpečenie prístupu k údajom či vedenie záznamov o prístupe k údajom (tzv. logov).

K bodu 16

Doplňa sa transpozíčná príloha.

Čl. III

K bodom 1 až 8

Ide o zosúladenie so zákonom č. 192/2023 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

K bodu 9

Ide o transpozíciu článku 6(1) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 10

Ide o legislatívno-technickú zmenu - opravu vnútorného odkazu.

K bodu 11

Ide o transpozíciu článku 6(2)(a) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 12

Ide o transpozíciu článku 6(2)(a) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 13

Navrhujeme aktualizovať citáciu v poznámke pod čiarou, vzhľadom na to, že delegované nariadenie (EÚ) č. 604/2014 bolo zrušené delegovaným nariadením (EÚ) 2021/923 (čl. 8).

K bodu 14

Ide o doplnenie odkazu nariadenie (EÚ) 2022/2554.

K bodu 15 a 16

Ide o doplnenie odkazu na nariadenie (EÚ) 2022/2554 a čl. 50 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2022/2554.

K bodu 17

Dopĺňa sa transpozičná príloha.

Čl. IV

K bodu 1

Ide o transpozíciu článku 6(3)(a) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 2

Ide o transpozíciu článku 6(3)(b) a 6(4)(a) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 3

Ide o transpozíciu článku 6(4)(b) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 4

Ide o ustanovenie, ktorým sa Národnej banke Slovenska udeľuje právomoc uložiť sankcie za porušenie osobitných predpisov.

K bodu 5

Dopĺňa sa transpozičná príloha.

Čl. V

K bodu 1

Ide o transpozíciu článku 8 smernice (EÚ) 2022/2556. Keďže smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2341 zo 14. decembra 2016 o činnostiach inštitúcií zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia (IZDZ) a o dohľade nad nimi sa zosúladí s požiadavkami stanovenými v nariadení (EÚ) 2022/2554 pokiaľ ide o riadenie systémov a nástrojov informačných a komunikačných technológií, doplnenie článku 21 ods. 5 predmetnej smernice sa transponuje do zákona č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 2

Cieľom tejto úpravy je reflektovať pri výlukách z mlčanlivosti možné dojednania medzi dohliadanými subjektami podľa nariadenia DORA na účely informovania sa o hrozbách podľa tohto nariadenia.

K bodu 3

Cieľom tejto úpravy je zabezpečiť pre NBS účinné nepeňažné sankcionovanie porušení nariadenia DORA v sektore doplnkového dôchodkového sporenia.

K bodu 4

Podľa čl. 50 ods. 4 písm. a) a b) nariadenia DORA musia členské štáty udeliť príslušným orgánom právomoc uplatňovať aspoň tieto administratívne sankcie alebo nápravné opatrenia za porušenia nariadenia DORA: „vydať príkaz, ktorým sa od fyzickej alebo právnickej osoby požaduje, aby ukončila konanie, ktoré je porušením tohto nariadenia, a zdržala sa opakovania tohto konania.“ Za účelom predídienia potenciálnych pochybností v právno-aplikačnej praxi navrhujeme zakotviť uvedenú právomoc Národnej banky Slovenska uložiť tento osobitný druh sankcie za porušenie v oblasti, ktorá je predmetom úpravy nariadenia DORA. Hoci sa môže javiť, že sankcie podľa čl. 50 ods. 4 písm. a) a b) nariadenia DORA by mohli spadať do rozsahu možných sankcií, ktoré je Národná banka Slovenska oprávnená uložiť podľa osobitných predpisov v podobe opatrenia na odstránenie a na nápravu zistených nedostatkov, máme za to, že sankcie podľa nariadenia DORA predstavujú špecifický typ zákazu, na základe ktorého má dohliadaný subjekt ukončiť predmetné konanie a v budúcnosti ho neopakovať. Podobne v prípade zákazu používania nekalých obchodných praktík a neprijateľných zmluvných podmienok v oblasti ochrany spotrebiteľa je takýto osobitný typ sankcie osobitne špecifikovaný a nie je zahrnutý v možnosti uložiť sankciu v podobe všeobecného opatrenia na odstránenie a na nápravu zistených nedostatkov.

K bodu 5

Podľa čl. 53 nariadenia DORA majú členské štáty oznámiť Komisii znenie právnych predpisov, ktoré tvoria vnútroštátny právny základ pre uplatňovanie sankcií podľa nariadenia DORA.

K bodu 6

Doplňa sa transpozičná príloha.

Čl. VI

K bodom 1 a 8

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením § 89 ods. 7.

K bodom 2, 9, 10, 23 až 26 a 29

Ustanoveniami sa transponuje čl. 7 smernice 2022/2556, ktorou sa novelizuje smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (ďalej len „smernica PSD“). Ustanovujú sa osobitné pravidlá týkajúce sa bezpečnostných kontrol informačných a komunikačných technológií (ďalej len „IKT“) a zmierňujúcich prvkov na účely udelenia povolenia na poskytovanie platobných služieb. Uvedené pravidlá udeľovania povolení by sa mali zmeniť s cieľom zosúladiť ich s nariadením DORA.

K bodom 3, 4 a 48

Navrhovaná právna úprava sa viaže k spresneniu služieb založených na osobitných platobných prostriedkoch alebo obdobných technických prostriedkoch vymedzených v § 1 ods. 3 písm. k) tretieho bodu. Ide o osobitné platobné prostriedky, ktoré môžu byť vydávané na žiadosť orgánu štátnej správy alebo podniku, ktorý nemusí byť orgánom štátnej správy. Aplikačná prax potvrdila existenciu aj podnikov poskytujúcich takéto služby, ktoré nie sú štátnymi orgánmi.

K bodom 5 až 7

Ustanovenia sa upravujú v súlade s novým zákonom č. 192/2023 Z. z. o registri trestov o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zákon o registri okrem iného po novom osobitne prihliada na poskytovanie výpisov z registra trestov a špecializovaných výpisov (pôvodne odpisov) z registra trestov, takým spôsobom, aby sa vyžadovali len v príslušných prípadoch a príslušnými subjektami, ktoré ustanoví tento zákon.

Navrhovanou zmenou v bode 2 sa upravuje dôveryhodnosť fyzickej osoby, ktorá sa bude po novom preukazovať výlučne výpisom z registra trestov. Vo vzťahu ku spôsobu preukazovania dôveryhodnosti teda na základe výpisu z registra trestov bolo potrebné upraviť aj samotnú definíciu dôveryhodnosti, nakoľko sa tieto skutočnosti doteraz preukazovali odpisom z registra trestov.

V bode 3 sa upravuje preukazovanie dôveryhodnosti a bezúhonnosti, ktoré bude žiadateľ po novom preukazovať výpisom z registra trestov. Navrhovaná zmena v bode 4 predstavuje legislatívno-technickú zmenu, ktorá súvisí v bodmi 2 a 3.

K bodu 11

Predmetom navrhovanej legislatívnej úpravy je zjednodušenie procesov pre poskytovateľov platobných služieb a spotrebiteľov z dôvodu lepšieho, kvalitnejšieho a rýchlejšieho prístupu k službe, a to aj prostredníctvom zavedenia možnosti elektronizácie celého procesu presunu platobného účtu pre spotrebiteľov/klientov poskytovateľov platobných služieb. V dôsledku elektronizácie a digitalizácie veľkého množstva procesov a činností bankového sektora, a to aj ako následok pandémie COVID-19, dochádza k zmene potrieb samotného spotrebiteľa a vnímania tohto inštitútu medzi poskytovateľmi platobných služieb. Klienti budú mať možnosť vybaviť presun platobného účtu rýchlejšie v elektronickej podobe, čoho následkom je časová úspora na strane klienta. Pri elektronickej presune platobného účtu bude mať klient prostredníctvom elektronického bankovníctva možnosť sledovať v akom stave sa jeho žiadosť nachádza a poskytovateľ platobných služieb bude mať možnosť komunikovať s klientom rýchlejšim a efektívnejším spôsobom. Odhliadnuc od elektronizácie celého procesu presunu platobného účtu, poskytovatelia platobných služieb budú aj naďalej túto službu poskytovať priamo vo svojich obchodných miestach.

V súvislosti s legislatívnymi úpravami a s doplnením možnosti elektronického podpísania žiadosti o presun platobného účtu cez elektronické kanály poskytovateľov platobných služieb muselo nevyhnutne dôjsť k úprave zákona o platobných službách tak, aby bolo zákonom akceptované aj použitie tzv. zmluvne dohodnutého elektronického podpisu spotrebiteľa, ktorý spotrebiteľ a poskytovatelia platobných služieb v súčasnosti využívajú pri vzájomnej elektronickej komunikácii v bezpečnom a uzatvorenom prostredí elektronického bankovníctva, ako aj pri uskutočňovaní rôznych elektronických právnych úkonov a pri uzatváraní zmlúv na diaľku v prostredí elektronického bankovníctva.

K bodu 12

Legislatívno-technická úprava ustanovenia.

K bodu 13

Predmetom navrhovanej legislatívnej úpravy je spresnenie postupu v prípade, ak spotrebiteľ požiada o presun toho istého platobného účtu u viacerých poskytovateľov platobných služieb alebo viackrát u ho istého poskytovateľa platobných služieb. Dopĺňa sa aj povinnosť pre odovzdávajúceho poskytovateľa platobných služieb informovať o odmietnutí a dôvodoch

odmietnutia presunu platobného účtu prijímajúceho poskytovateľa platobných služieb bez zbytočného odkladu.

K bodu 14

Nakoľko aktuálna právna úprava ustanovenia § 44d ods. 13 nezohľadňovala znenie smernice EP a Rady 2014/92/EÚ, ktoré umožňuje presun platobného účtu iba medzi platobnými účtami vedenými v rovnakej mene, došlo k doplneniu a zosúladieniu tohto ustanovenia.

K bodu 15 až 17

Dôvodom navrhovanej legislatívnej zmeny v písmenách d) a e), ako aj v pridanom odseku 25, je zefektívnenie procesov medzi prijímajúcim poskytovateľom platobných služieb a inkasantmi, (a platiteľmi), pričom účelom tejto legislatívnej zmeny je snaha o skrátenie času pre odosielanie informácií príjemcom inkasa na zúčtovanie finančných prostriedkov z platobného účtu spotrebiteľa. Navrhovaná zmena je v tom, že nebudú zasielané papierové žiadosti o zmenu mandátu na inkasovanie a zmenu platobných údajov o účte, ale proces bude plne elektronický na základe plnomocenstva, ktoré udelí spotrebiteľ elektronicky a podpíše ho v elektronických službách rovnako ako žiadosť o presun platobného účtu. Navrhovaná legislatívna zmena by tak mala zabezpečiť včasné informovanie inkasantov a tým súčasne eliminovanie rizika nezrealizovania inkasa. Urýchlenie procesu bude v prospech prijímajúceho poskytovateľa platobných služieb, ako aj v prospech spotrebiteľa, čoho dôsledkom môže byť reklamácií z dôvodu nezrealizovania inkasa.

K bodom 18 a 19

V ustanovení § 47 sa navrhovanou zmenou rozširuje okruh účastníkov v platobnom systéme podľa § 45 ods. 3 písm. a) a b) pre platobné inštitúcie a inštitúcie elektronických peňazí v dôsledku rozšírenia pojmu inštitúcia podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 06/zv. 03; Ú.v. ES L 166, 11.6.1998) v platnom znení (ďalej len „smernica 98/26/ES“).

V súlade s pravidlami platobného systému a na základe splnených požiadaviek vymedzených priamo pri účastníkovi sa umožní prístup dotknutého účastníka k platobnému systému.

V praxi to znamená, že napríklad platobná inštitúcia, ktorá poskytuje SEPA štandardné úhrady alebo okamžité úhrady, môže požiadať o účasť v platobnom systéme, pretože jej činnosť pozostáva z vykonávania súvisiacich prevodov finančných prostriedkov realizovaných formou príkazov v platobnom systéme. Ak napríklad platobná inštitúcia vydáva alebo prijíma platobné karty, potom kartové transakcie nemôže spracovať v platobnom systéme, ak takýto platobný systém nevykonáva súvisiace príkazy (v tomto prípade sa jej neumožní účasť v platobnom systéme).

Zároveň takýto účastník musí spĺňať požiadavky vymedzené v súvisiacich ustanoveniach zákona o platobných službách alebo v prípade zahraničného subjektu podľa platných právnych predpisov daného členského štátu, keďže ide o požiadavky harmonizované smernicou. Okrem týchto požiadaviek musí účastník spĺňať ďalšie požiadavky a podmienky v súlade s prístupovými pravidlami tohto platobného systému, ktoré vymedzí prevádzkovateľ platobného systému.

K bodom 20 až 22

Navrhovanou zmenou v § 48 ods. 2 písm. p) sa určuje postup na účely zosúladienia sa s čl. 35a ods. 2 smernice (EÚ)2015/2366, ktorého cieľom je zabezpečiť splnenie podmienok podľa § 64, § 77 a § 82 zákona o platobných službách v spojení s usmernením EBA/GL/2017/09 účastníkmi platobného systému podľa § 47 ods. 1 písm. h) a i). Na účastníkov platobného systému podľa § 47 ods. 1 písm. h) a i) sa okrem splnenia vyššie uvedených podmienok vzťahujú aj ďalšie pravidlá a povinnosti podľa tretej časti zákona o platobných službách, a to vo vzťahu k prístupovým pravidlám do platobného systému podľa § 45 ods. 3 písm. a) a b). Prevádzkovateľ platobného systému podľa § 45 ods. 3 písm. a) a b) zodpovedá za činnosť platobného systému, preto je primeranou požiadavkou pre prevádzkovateľa platobného systému vymedziť si v pravidlách platobného systému postup na posúdenie požiadaviek kladených na účastníkov tohto platobného systému, ktorými sú platobné inštitúcie alebo inštitúcie elektronických peňazí zriadené na území členského štátu, alebo zahraničné osoby. Prevádzkovateľ platobného systému zodpovedá za platobnú infraštruktúru tohto platobného systému, preto sa nebude vyžadovať od tohto prevádzkovateľa platobného systému samotné posúdenie alebo hodnotenie danej inštitúcie, ktorá je licencovaná a dohľadaná príslušnou autoritou. V rámci tohto postupu môže prevádzkovateľ platobného systému použiť obdobné právne alebo národné stanovisko, ktoré už v súčasnosti požaduje od iného účastníka platobného systému (napr. zahraničnej banky).

Pravidlá platobného systému podľa § 45 ods. 3 písm. a) a b) musia byť objektívne, nediskriminačné a primerané a nesmú vytvárať prekážky na účasť v iných platobných systémoch a obmedzenia na základe inštitucionálneho postavenia, pričom uvedené požiadavky sa rovnako uplatňujú aj na platobný systém podľa § 45 ods. 3 písm. c).

K bodom 27 a 40

Navrhované zmeny zohľadňujú doplnenie smernice (EÚ)2015/2366 k podmienke predkladania plánu likvidácie formou opisu, ktorý sa posudzuje v prípade žiadosti o účasť do platobných systémov pre platobné inštitúcie a inštitúcie elektronických peňazí. Ide o transpozíciu č. 35a ods. 1 písm. c) smernice (EÚ)2015/2366). Podmienky podľa čl. 35a ods. 1 písm. a) a b) sú zohľadnené v § 64, § 77 a § 82 zákona o platobných službách a v usmernení EBA k informáciám, ktoré sa majú poskytnúť pre udelenie povolenia platobným inštitúciám a inštitúciám elektronických peňazí a pre registráciu poskytovateľov služieb informovania o účte podľa článku 5 ods. 5 smernice (EÚ) 2015/2366 (EBA/GL/2017/09), (ďalej len „usmernenie EBA/GL/2017/09“).

K bodom 28 a 45

Navrhovanou zmenou sa zosúladí ustanovenie § 67 ods. 14 a § 86 ods. 31 s ustanovením § 86 os. 2 písm. i) a § 62 ods. 6 ohľadom uplatňovania mechanizmu nútenej správy podľa zákona o bankách. V prípade vzniku nútenej správy platobnej inštitúcie sa bude analogicky postupovať v zmysle príslušných ustanovení o nútenej správe podľa zákona o bankách. Na platobnú inštitúciu v zmysle definície finančnej inštitúcie podľa § 1 ods. 3 písm. b) zákona č. 371/2014 Z. z. o riešení krízových situácií na finančnom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa uplatní mechanizmus podľa tohto zákona. Navrhované ustanovenie § 78 ods. 2 písm. k) pre platobné inštitúcie sa zosúladí s ustanovením § 86 ods. 2 písm. i) pre inštitúcie elektronických peňazí.

K bodom 30 a 41

Povinnosti obsiahnuté v § 76 ods. 10 a § 85b ods. 16 sa komplexne upravujú v nariadení DORA, ide najmä o čl. 5, 6, 8, 9, 11 a 24, 27 a 30. Vzhľadom na to, že nariadenie DORA je priamo záväzný predpis EÚ, je potrebné prispôbiť text národnej legislatívy nariadeniu DORA tak, aby totožná oblasť nebola upravená duplicitne alebo odchyľne.

K bodom 31 a 32

Navrhovanými zmenami sa zohľadňujú zmeny čl. 10 ods. 1 smernice (EÚ) 2015/2366.

K bodu 33

Ide o transpozíciu čl. 7 bod 3 smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 34 a 43

Navrhovanou úpravou sa umožní ukladať sankcie platobnej inštitúcii a inštitúcii elektronických peňazí za porušenie plnenia povinností vo vzťahu k okamžitým úhradám, k poplatkom v súvislosti s úhradami a overovaním príjemcu, overovaním príjemcu v prípade úhrad a preverovaním používateľov platobných služieb vo vzťahu k cieľným finančným reštriktívnym opatreniam. Ide o ustanovenie pravidiel na ukladanie sankcií podľa nariadenia (EÚ) 2024/ 886. Zároveň sa navrhovanou úpravou zjednocuje výška sankcií pre poskytovateľov platobných služieb, ktorými sú okrem platobných inštitúcií a inštitúcií elektronických peňazí aj banky (čl. 5d ods. 3 (1a. a 1b. a) nariadenia (EÚ) 2024/ 886).

K bodu 35

Navrhované ustanovenie § 78 ods. 2 písm. k) pre platobné inštitúcie sa zosúlaďuje s ustanovením § 86 ods. 2 písm. i) pre inštitúcie elektronických peňazí.

K bodu 36

Ide o legislatívno-technickú zmenu súvisiacu s úpravou poznámky pod čiarou.

K bodu 37

Navrhovanou zmenou dochádza k precizovaniu právneho základu pre ukladanie sankcií fyzickej osobe za porušenia ustanovení nariadenia DORA a iných právne záväzných aktov EÚ.

K bodom 38 a 44

Navrhovanou zmenou sa umožňuje ukladať sankcie fyzickej osobe za porušenie plnenia povinností preverovať používateľov platobných služieb vo vzťahu k cieľným finančným reštriktívnym opatreniam. Ide o ustanovenie postupu podľa nariadenia (EÚ) č. 260/2012 v platnom znení (tzn. v znení nariadenia 2024/886) (Čl. 5 ods. 3 (1a. a 1b. b) nariadenia (EÚ) 2024/886).

K bodu 39

Pôvodné znenie § 82 ods. 2 písm. m) spočívajúce v povinnosti zabezpečiť ochranu elektronického spracúvania a uchovávania údajov bolo premietnuté do povinnosti vyplývajúcej z nariadenia DORA. Navrhované ustanovenie v § 82 ods. 2 písm. m) sa taktiež zosúlaďuje s ustanovením § 64 ods. 2 písm. m) s cieľom zabezpečiť pre inštitúcie elektronických peňazí porovnateľné podmienky ako sú pre platobné inštitúcie.

K bodu 42

Navrhovanou zmenou sa ustanovenia § 86 ods. 2 písm. a) zosúlad'uje s ustanovením v § 78 ods. 2 písm. a) za účelom uplatňovania jednotných sankcií pre sektor platobných služieb, ako aj pre sektor vydávania elektronických peňazí.

K bodu 46

Pri presune platobného účtu, sprístupňovanie a poskytovanie týchto údajov poskytovateľovi platobných služieb, platiteľovi uskutočňujúceho úhrady na platobný účet spotrebiteľa a príjemcovi používajúceho inkaso na účely zúčtovania finančných prostriedkov a na účely presunu platobného účtu a súvisiacom spracúvaní osobných údajov dotknutých osôb sa aplikujú ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018) (ďalej len „GDPR“), pričom sú prevádzkovatelia spracúvaných osobných údajov dotknutých osôb plne zodpovední za zákonnosť spracúvania osobných údajov a tým aj za určenie adekvátneho právneho základu pre presun a samotné spracúvanie týchto osobných údajov, ako aj za striktné uplatňovanie zásady minimalizácie podľa článku 5 odsek 1 písmeno c) GDPR. Na základe uvedenej zásady je prevádzkovateľ oprávnený presúvať a spracúvať osobné údaje len v takom množstve, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie účelu spracúvania osobných údajov, a teda prevádzkovateľ nie je oprávnený a ani povinný na presun a spracúvanie všetkých osobných údajov, na ktoré sa odkazuje v ustanovení § 88 ods. 6, pokiaľ to nie je účelovo určené. Za presun a spracúvanie jednotlivých kategórií osobných údajov plne zodpovedá prevádzkovateľ, a to v súlade so všetkými povinnosťami, ktoré mu vyplývajú z GDPR a s prihliadnutím na citlivosť spracúvaných osobných údajov.

K bodu 47

Na základe aplikačnej praxe sa navrhuje bližšie zosúladienie a spresnenie so znením čl. 101 ods. 2 smernice (EÚ) 2015/2366. Taktiež sa navrhovanou zmenou posilňuje ochrana finančného spotrebiteľa.

K bodu 49

Navrhovanou úpravou sa za porušenie plnenia povinností podľa nariadenia (EÚ) 2024/ 886, a to vo vzťahu k okamžitým úhradám, k poplatkom v súvislosti s úhradami a overovaním príjemcu, overovaním príjemcu v prípade úhrad a preverovaním používateľov platobných služieb vo vzťahu k cieľným finančným reštriktívnym opatreniam umožňuje ukladať sankcie podľa § 78 ods. 2 písm. b) a ods. 11 písm. c) pri poskytovateľoch platobných služieb podľa § 2 ods. 3, ktorých na tento účel nedohliada Národná banka Slovenska, ale iný príslušný orgán.

K bodu 50

Dopĺňa sa transpozíčná príloha.

Čl. VII

K bodu 1

Ide o spresnenie transpozície článku 1 bod 1 smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 2

Ide o spresnenie transpozície článku 3 bod 1 smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 3

Cieľom tejto úpravy je zabezpečiť pre NBS účinné nepenažné sankcionovanie porušení nariadenia DORA v sektore kolektívneho investovania.

K bodu 4

Doplnenie možnosti sankcionovať subjekty, ktoré porušujú ustanovenia priamo účinných európskych právnych predpisov v oblasti kolektívneho investovania. Zosúladenie s inou sektorovou úpravou.

K bodu 5

Dopĺňa sa transpozičná príloha.

Čl. VIII**K bodu 1**

Ide o transpozíciu článku 5 bod 1, písm. a) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 2

Ide o transpozíciu článku 5 bod 1, písm. b) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 3

Ide o transpozíciu článku 5 bod 2, písm. b) bod. i) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 4

Ide o transpozíciu článku 5 bod 2, písm. b) bod. ii) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 5

Ide o transpozíciu článku 5 bod 2, písm. c) bod. i) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 6

Ide o transpozíciu článku 5 bod 2, písm. c) bod. ii) smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 7

Dopĺňa sa transpozičná príloha.

Čl. IX**K bodu 1**

Ide o spresnenie transpozície článku 2 bod 1 smernice (EÚ) 2022/2556.

K bodu 2

Cieľom tejto úpravy je reflektovať pri výlukách z mlčanlivosti možné dojednania medzi dohliadanými subjektami podľa nariadenia DORA na účely informovania sa o hrozbách podľa tohto nariadenia.

K bodu 3

Cieľom tejto úpravy je zabezpečiť pre NBS účinné nepenažné sankcionovanie porušení nariadenia DORA v sektore poisťovníctva

K bodu 4

Doplňa sa transpozičná príloha.

Čl. X

K bodu 1

Ustanovenie § 109 odsek 11 má za cieľ zvýšiť ochranu zákazníkov pred podvodnými praktikami v oblasti finančných služieb využívajúc elektronické komunikačné služby a siete.

K bodu 2

Ustanovenie § 111 odsek 3 má za cieľ zvýšiť ochranu zákazníkov pred podvodnými praktikami v oblasti finančných služieb využívajúc elektronické komunikačné služby a siete.

K bodu 3

Ustanovenie § 114 odsek 4 má za cieľ zvýšiť ochranu zákazníkov pred podvodnými praktikami v oblasti finančných služieb využívajúc elektronické komunikačné služby a siete.

K bodu 4

Európske orgány dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo, Európsky orgán pre cenné papiere a trhy a Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov) majú podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2554 zo 14. decembra 2022 o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora a o zmene nariadení (ES) č. 1060/2009, (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 600/2014, (EÚ) č. 909/2014 a (EÚ) 2016/1011 (ďalej len „nariadenia DORA“) na plnenie svojich úloh podľa týchto právnych aktov právo žiadať záznamy telefonickkej a dátovej prevádzky. Ustanovenia nariadení týkajúce sa právomoci žiadať záznamy telefonickkej a dátovej prevádzky (článok 38 ods. 2 nariadenia DORA) sú priamo uplatniteľné v Slovenskej republike, a preto sa v návrhu zákona ustanovuje len procesný postup pri žiadaní týchto záznamov.

V nadväznosti na čl. 123 ods. 1 písm. e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1114 o trhoch s kryptoaktívami a č. 38 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2554 o digitálnej prevádzkovej odolnosti finančného sektora je orgán EBA oprávnený poveriť inú osobu, aby od podnikov žiadala záznamy o telefonickkej a dátovej prevádzky. Z dôvodu zjednodušenia a zefektívnenia poskytovania zákonnej súčinnosti (komunikácia v slovenskom jazyku, výmena PGP šifrovaných kľúčov len s nevyhnutým počtom osôb...) navrhujeme, aby s podnikmi komunikovala v mene rôznych orgánov dohľadu Národná banka Slovenska, ktorá by bola na takúto činnosť poverená.

Článok 50 ods. 4 nariadenia DORA ustanovuje, že členské štáty udelia príslušným orgánom právomoc požadovať, ak to povoľuje vnútroštátne právo, existujúce záznamy o prenose údajov, ktoré má telekomunikačný operátor, ak existuje dôvodné podozrenie porušenia tohto nariadenia a takéto záznamy môžu byť relevantné pri vyšetrovaní porušení tohto nariadenia.

Príslušným orgánom v zmysle uvedených nariadení je v podmienkach Slovenskej republiky Národná banka Slovenska.

§ 117 sa preto dopĺňa odsekmi 23 až 26, na základe ktorých bude možné naplniť ustanovenia nariadenia DORA o prístupe európskych orgánov dohľadu a Národnej banky Slovenska k predmetu telekomunikačného tajomstva v podmienkach Slovenskej republiky.

Pri žiadostiach o súhlas súdu s prelomením telekomunikačného tajomstva európskymi orgánmi dohľadu a Národnou bankou Slovenska sa ako príslušný súd navrhuje ustanoviť Krajský súd v Bratislave, keďže príslušnosť súdu pre európske orgány dohľadu so sídlom mimo územia SR nemožno určiť podľa odseku 12 odkazom na § 4a zákona č. 166/2003 Z. z.

Zavádza sa nová povinnosť poskytnutia súčinnosti európskym orgánom dohľadu, ktorú podniky poskytujúce verejné služby doteraz nemali. Zabezpečenie plnenia povinnosti bude znamenať zvýšenie nákladov podniku spočívajúce v implementácii interných procesov potrebných na vybavovanie žiadostí oprávnených orgánov, technickú implementáciu spracovania žiadostí o poskytnutie údajov podávaných elektronicky a mzdové náklady zamestnancov vykonávajúcich potrebné činnosti na zabezpečenie súčinnosti. Právnu úpravu, ktorou boli prenášané náklady na telekomunikačné podniky, v minulosti Ústavný súd SR považoval za rozpornú s Ústavou SR (napr. PL. ÚS 23/06).

K bodu 5

Dopĺňa sa transpozičná príloha.

Čl. XI

Účinnosť zákona sa odvodzuje od účinnosti Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2556 zo 14. decembra 2022, ktorou sa menia smernice 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EÚ, 2013/36/EÚ, 2014/59/EÚ, 2014/65/EÚ, (EÚ) 2015/2366 a (EÚ) 2016/2341, pokiaľ ide o digitálnu prevádzkovú odolnosť finančného sektora (Ú. v. EÚ L 333, 27. 12. 2022), okrem čl. I bod 4, ktorého účinnosť je odvodená od účinnosti zákona č. 192/2023 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čl. VI bodov 18 až 22, 25, 27, 31, 32, 34, 37, 38, 40, 43, 44, 49 a siedmeho bodu v bode 50, ktorých účinnosť je odvodená od účinnosti Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/886 z 13. marca 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 260/2012 a (EÚ) 2021/1230 a smernice 98/26/ES a (EÚ) 2015/2366, pokiaľ ide o okamžité úhrady v eurách (Ú. v. EÚ L, 2024/886, 19.3.2024) a čl. IX bod 2 a 6, ktorých účinnosť je odvodená od účinnosti zákona č. 192/2023 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Čl. VI body 11 až 17 a 46 nadobúdajú účinnosť 1. júla 2025.